

2015:23

Granskning av beslut efter inkomna underrättelser vid Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa

Granskning initierad av IAF

Dnr: 2015/169

Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa
Box 516
101 30 Stockholm

Granskning av beslut efter inkomna underrättelser vid Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa

Granskning initierad av IAF

Av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens (IAF:s) plan för tillsyn och uppföljning för 2014 framgick att myndigheten under året skulle genomföra en löpande granskning av tillämpning av regelverket vid utredning och beslut ifråga om ersättningsrätt efter inkomna underrättelser vid vissa arbetslöshetskassor. Resultatet av granskningen vid Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa presenteras i denna rapport, som också avslutar IAF:s handläggning av granskningsärendet.

Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa gavs möjlighet att yttra sig över IAF:s granskningsprotokoll. Arbetslöshetskassans yttrande inkom till IAF den 12 augusti 2015.

Beslut i detta ärende har fattats av Jan-Olof Dahlgren, generaldirektör. Ansvarig chef var Catarina Fredriksson.

Rapporten har utarbetats inom IAF av utredaren Carina Wiksholm.

Ärendegranskningen utfördes av utredarna Linn Bäckström, Anna Östman och Carina Wiksholm. Verksjurist Elida Ramsten har bistått i granskningen. Urvalet för ärendegranskningen har gjorts av Erik Grape, analysenheten.

Katrineholm den 27 oktober 2015

Jan-Olof Dahlgren
Generaldirektör

Carina Wiksholm
Utredare

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm
www.iaf.se

Resultatet av granskningen

IAF har genomfört en granskning av Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassas tillämpning av regelverket vid utredning och beslut ifråga om ersättningsrätt efter inkomna underrättelser. Totalt granskades 110 ärenden.

IAF bedömde att det fanns anledning att i granskningsprotokollet göra ett generellt påpekande samt att påpeka brister i 13 av de 110 granskade ärendena. I övrigt kunde IAF konstatera att de ärenden som lämnats utan påpekande vid granskningen på Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa hade hanterats i enlighet med gällande lagstiftning i de delar som granskats.

Den genomförda granskningen

I granskningsprotokollet som upprättades efter granskningen gjorde IAF ett generellt påpekande och 13 ärendespecifika påpekanden.

Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa har i sitt yttrande framfört att man har vidtagit åtgärder i form av informationsinsatser inom arbetslöshetskassan med anledning av det generella påpekandet och granskningsresultatet i övrigt. Arbetslöshetskassan hade synpunkter gällande ett av IAF:s ärendespecifika påpekanden.

Sedan arbetslöshetskassan har yttrat sig över granskningsprotokollet gör IAF bedömningen att samtliga ärendespecifika påpekanden utom ett ska kvarstå. Nedan redovisas det generella påpekandet och de kvarvarande 12 ärendespecifika påpekandena.

IAF:s generella påpekande

Godtagbara skäl och giltigt skäl

- Under granskningen har det framkommit att Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa har tagit emot underrättelser med anledning av att den ersättningssökande inte har varit aktivt arbetssökande. I ett antal av dessa fall har arbetslöshetskassan fattat beslut om sanktion med motiveringen att den ersättningssökande inte har haft skäl ”godtagbara i arbetslöshetsförsäkringens mening” för att inte vara aktivt arbetssökande eller till att inte sökt några eller endast ett fåtal arbeten. I granskningen har IAF även funnit, i beslut om ersättningsrätt, att arbetslöshetskassan konstaterat i motiveringen till beslutet att sökanden har haft ”giltigt skäl” när det gällt aktiviteten i arbetssökandet.

IAF kan konstatera att den aktuella bestämmelsen i 43 § första stycket 5, lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF), inte innehåller någon möjlighet för en ersättningssökande som inte är aktivt arbetssökande att åberopa ”godtagbara skäl” eller ”giltigt skäl”. Med andra ord är kravet att den som söker arbetslöshetsersättning för en viss dag, under denna dag ska vara aktivt arbetssökande.

Enligt IAF:s mening framgår detta redan av ordalydelsen i 43 § första stycket 5 ALF. Det finns följaktligen inget tolkningsutrymme som skulle kunna leda till beslut om att inte vidta några åtgärder trots att vederbörande inte varit aktivt arbetssökande.

IAF:s påpekanden i enskilda ärenden

Ärende 1

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i oktober 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan har den ersättningssökande inte sökt arbete aktivt under oktober månad 2014. Meddelandet grundades på vad den ersättningssökande hade skrivit i sin aktivitetsrapport. I december månad fattade arbetslöshetskassan beslut om ersättningsrätt. I kassans motivering sägs att Arbetsförmedlingen har informerat kassan om att sökanden har sökt fler arbeten än vad denne skrivit in i sin aktivitetsrapport. Informationen kommer från en daganteckning i ärendet från september månad där det sägs att sökanden oftast sökt fler arbeten än vad denne uppger i aktivitetsrapporten. Detta gällde således inte oktober månad. Underlaget i ärendet styrker inte arbetslöshetskassans beslut.

Ärende 2

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i november 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt. Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan ansågs den ersättningssökande inte söka arbete aktivt under november månad 2014. Arbetslöshetskassan skickade en kommunikering till den ersättningssökande med anledning av meddelandet. Den ersättningssökande svarade arbetslöshetskassan och framförde bland annat att han inte var införstådd med vad som gällde och att arbeten som han hade sökt inte kommit med i aktivitetsrapporten. Arbetslöshetskassan gick på den sökandes linje och fattade beslut om ersättningsrätt. Det framgår av handlingarna i ärendet att arbetslöshetskassan inte har begärt in kompletterande uppgifter från Arbetsförmedlingen.

Ärende 3

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i september 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan har den ersättningssökande inte sökt arbete aktivt under september månad 2014. Arbetsförmedlingens matchning gav 36 träffar på jobb inom dennes yrkeskategori i hela landet. Den ersättningssökande svarade med anledning av arbetslöshetskassans kommunikering bland annat att han inte var införstådd med i vilken omfattning han var tvungen att söka arbete eller att han skulle ha lagt in all information om sina aktiviteter för att hitta arbete i aktivitetsrapporten. Han sade sig också ha blivit erbjuden arbete av en tidigare arbetsgivare. Tre dagar innan han skulle börja fick han dock besked om att han inte skulle få något arbete. I arbetslöshetskassans beslut om ersättningsrätt beskriver arbetslöshetskassan sökandens förklaringar och aktiviteterna sägs ha ägt rum i september. Arbetslöshetskassans underlag för beslut är ett e-postmeddelande från den ersättningssökande i oktober 2014.

Ärende 4

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande under perioden den 1 till och med den 6 juli 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Arbetslöshetskassan skickade en kommunikering till ersättningssökanden med anledning av ett meddelande från Arbetsförmedlingen om att denne inte sökt arbete aktivt under juli månad 2014. Ersättningssökanden hade inte skickat in sin aktivitetsrapport. Arbetslöshetskassan fattade beslut om ersättningsrätt efter att det framkommit att ersättningssökanden hade haft semester under större delen av juli månad. Sökanden hade den 1 juli 2014 meddelat Arbetsförmedlingen att han avsåg att ha semester från och med den 7 juli till och med den 7 augusti 2014. Arbetsförmedlingen hade inte kodat om honom den 7 juli varför ingen signal gått till arbetslöshetskassan. Av ärendet framgår att den arbetssökande har deklarerat arbetslöshet i kassakortet för de första sex dagarna juli månad och även fått ar-

betslöshetsersättning för perioden. Det framgår inte av utredningen i ärendet att den sökande har sökt arbete aktivt i början av den aktuella månaden, det vill säga för den period då han uppburit ersättning.

Ärende 5

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i november 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan har den ersättningssökande inte sökt arbete aktivt under november månad 2014. Denne hade i aktivitetsrapporten redovisat 4 sökta arbeten och 2 intresseanmälningar. Sökanden hade ingen begränsning geografiskt i sitt sökande. Arbetsförmedlingens matchning gav 898 träffar på arbeten inom den ersättningssökandes yrkeskategorier i hela landet. Inom pendlingsavstånd fanns 45 arbeten. Den ersättningssökande svarade med anledning av arbetslöshetskassans preliminära beslut om att innehålla ersättning bland annat att han förlorat en familjemedlem och att han inte hade tillgång till bil. Det senare var en förklaring till att han endast hade sökt arbeten i närområdet. Ersättningssökanden framförde även att han lovade söka arbeten även utanför Skåne och arbeten som krävde körkort. Arbetslöshetskassan fattade beslut om ersättningsrätt. I motiveringen till beslutet hänvisade arbetslöshetskassan till de aktiviteter som redovisats i aktivitetsrapporten och ersättningssökandens inskickade synpunkter och gjorde bedömningen att den ersättningssökande hade varit aktiv i sitt arbetssökande under november månad.

Ärende 6

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i juli 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan i början av augusti 2014 har den ersättningssökande inte sökt arbete aktivt. Den ersättningssökande hade pratat med två arbetsgivare och sökt ett arbete.

Arbetsförmedlingens matchning visade att det vid tidpunkten fanns 207 tjänster i landet att söka. Sökanden hörde av sig till Arbetsförmedlingen och meddelade att han arbetade och att han även hade arbete på gång till hösten. Vederbörande trodde inte att han behövde söka arbete eftersom han arbetade lite och visste att mer arbete skulle komma. Arbetslöshetskassan fattade beslut om ersättningsrätt och motiverade beslutet med att den ersättningssökande arbetade heltid från och med den 4 augusti 2014 och att det därför inte var aktuellt med någon sanktion. Enligt kassakorten arbetade sökanden heltid under två veckor i augusti och deklarerade arbetslöshet för resten av månaden.

Ärende 7

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i november 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan har den ersättningssökande inte sökt arbete aktivt under november månad 2014. Sökanden hade i ett telefonsamtal uppgett att han inte hade sökt fler arbeten än det enda arbete som fanns registrerat i aktivitetsrapporten för november. I ett meddelande från Arbetsförmedlingen några dagar senare, och efter arbetslöshetskassans kommunicering till sökanden, sägs att anledningen till att sökanden endast hade sökt få arbeten berodde på att ansökningar inte gått iväg på grund av tekniska problem med sökandens mail. Enligt Arbetsförmedlingens meddelande trodde sökanden att ansökningarna hade gått iväg. Arbetslöshetskassan fattade beslut om ersättningsrätt med den motivering som sökanden lämnat till Arbetsförmedlingen, det vill säga att vederbörandes ansökningar inte hade gått iväg på grund av tekniska problem.

I ett första skede har sökanden uppgett till Arbetsförmedlingen att han endast hade sökt ett arbete. I nästa uppges skälet till att han inte sökt fler arbeten vara tekniska problem. Arbetslöshetskassan borde ha bett sökanden specificera vilka tjänster han hade sökt när det sedan visade sig att de tekniska problemen uppstod.

Arbetslöshetskassan har i sin motivering till beslut om ersättningsrätt hänvisat till att ersättningssökanden har haft ”giltiga skäl” när man fattat beslut om att inte vidta några åtgärder med anledning av Arbetsförmedlingens meddelande om ej aktivt arbetssökande.

Ärende 8

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i september 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan har den ersättningssökande inte sökt arbete aktivt under september månad 2014. Denne hade i aktivitetsrapporten redovisat fyra sökta arbeten. Enligt handlingsplanen bedömdes sökanden ha mycket goda chanser att få arbete, var matchad mot flera olika yrkeskategorier och hade ingen geografisk begränsning för sitt sökande. Arbetslöshetskassan skickade preliminärt beslut om att hålla inne arbetslöshetsersättning en dag till följd av Arbetsförmedlingens meddelande om ej aktivt arbetssökande. Ersättningssökanden lämnade inte några synpunkter till arbetslöshetskassan med anledning av det preliminära beslutet. När svarstiden löpt ut fattade arbetslöshetskassan beslut om ersättningsrätt. Av motiveringen framgår att arbetslöshetskassan gjort bedömningen att sökanden varit aktivt arbetssökande utifrån en helhetsbedömning av handlingsplanen samt informationen i aktivitetsrapporten.

Ärende 9

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i augusti 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan har den ersättningssökande inte sökt arbete aktivt under augusti månad 2014. Sökanden har i aktivitetsrapporten för augusti månad uppgett att hon arbetat 10 timmar på en förskola. Uppgift finns även om att hon varit timanställd under månaden hos en städfirma. Arbetad tid hos städfirman framgår inte av aktivitetsrapporten. Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen skulle den sökande endast ha arbetat de tio timmarna och inte sökte några övriga arbeten. Sökanden har enligt kassakorten deklarerat arbete för större delen av månaden, dock deklarerat arbetslös under minst sex dagar. Arbetslöshetskassan fattade beslut om rätt till ersättning för sökanden och därmed lämnat Arbetsförmedlingens meddelande

utan åtgärd. Beslutet motiveras med att sökanden har arbetat övervägande delen av månaden.

Ärende 10

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i juni 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan hade den ersättningssökande inte sökt arbete aktivt under juni månad 2014. Arbetsförmedlingens matchning visade att det fanns 323 arbeten att söka inom sökandens yrkesområde. Den ersättningssökande hade uppgett att han sökt arbete genom att prata med cirka trettio olika arbetsgivare runt om i Blekinge. Enligt Arbetsförmedlingen hade sökanden inte redovisat några sökta arbeten eller namn på de kontaktade arbetsgivarna. Arbetslöshetskassan ställde frågor till Arbetsförmedlingen, bland annat om de hade för avsikt att återkalla meddelandet och om de ansåg att den ersättningssökande varit aktivt arbetssökande under juni månad. De svar som kom från Arbetsförmedlingen var otydliga. Innan arbetslöshetskassan fick ett mer konkret svar på sina frågor fattade man beslut om ersättningsrätt.

Ärende 11

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i augusti 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan hade den ersättningssökande inte sökt arbete aktivt under augusti månad 2014. Av aktivitetsrapporten framgår att sökanden endast hade sökt ett arbete och varit på en intervju. Sökanden angav som skäl för att inte ha sökt så många arbeten att han blivit lovad ett arbete men att det skjutits på framtiden. Arbetsgivaren hade dock inte hört av sig. Arbetslöshetskassan begärde ytterligare uppgifter om arbetsgivaren och den utlovade tjänsten. Sökanden kontaktade Arbetsförmedlingen som i ett meddelande lämnar uppgifter om nämnda arbetsgivare och

att sökanden i september fick en utvecklingsanställning hos en annan arbetsgivare. Arbetslöshetskassan fattade därefter beslut om ersättningsrätt med motiveringen att sökanden lovats ett arbete men att startdatum skjutits på framtiden och att han senare fått ett annat arbete. Därmed ansågs sökanden ha försökt göra vad som förväntades av honom.

Ärende 12

IAF:s bedömning

- IAF bedömer att det utifrån den befintliga utredningen i ärendet inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande har varit aktiv i sitt arbetssökande i juli 2014, enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan fattat beslut om ersättningsrätt.

Enligt ett meddelande från Arbetsförmedlingen till arbetslöshetskassan hade den ersättningssökande inte sökt arbete aktivt under juli månad 2014. Sökanden hade inte lämnat uppgift om några sökta arbeten i aktivitetsrapporten för perioden. I ett yttrande till arbetslöshetskassan säger sökanden att han inte i efterhand kan specificera vilka tjänster han har sökt. Han nämner en arbetsgivare där han med säkerhet vet att han sökt arbete men kan inte specificera datum eftersom all dokumentation i form av mail togs bort i samband med en flytt. Sökanden säger sig ha sökt arbete genom att höra av sig till sina olika kontakter i Sundsvall och Karlstad. Arbetslöshetskassan fattade beslut om ersättningsrätt med motiveringen att kassans bedömning var att sökanden hade gjort vad som förväntades av honom och att tekniken hade fallerat varför information om sökta arbeten saknades.

Information om vilken sanktion som varit aktuell för den ersättningssökande saknas i arbetslöshetskassans kommunikering och beslut.

Om granskningen

Denna granskningsrapport har upprättats efter ärendegranskning av beslut efter inkomna underrättelser vid Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa.

Granskningen framgår av IAF:s plan för tillsyn- och uppföljning 2014. Syftet med granskningen har varit att granska arbetslöshetskassornas tillämpning av regelverket vid utredning och beslut ifråga om ersättningsrätt efter inkomna underrättelser. IAF har granskat 110 ärenden och granskningsbesöket vid arbetslöshetskassan genomfördes den 10 till den 13 mars 2015.

Urvalet har omfattat underrättelser där arbetslöshetskassan fattat beslut mellan september 2014 och februari 2015. Granskningen har omfattat tio underrättelseorsaker i 43 - 43 b §§ i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF). Detta innebär att samtliga underrättelseorsaker i ovanstående paragrafer utom 43 § 2 p och 43 § 3 p ALF har ingått i granskningen.